

Viktor Burcev, Andrej Černecov
HIMALAJŲ ZIGZAGAS
Fantastinis romanas

Kas pasakė, kad "juodasis archeologas" - grynai vyriška profesija?! Kas pasakė, kad "Indiana Džonsas su sijonu" - pramanas ar mitas?! Taip galėjo pasakyti tik tie, kurie nepažįsta Betsės MacDugal!! Merginos, kuriai itin rūpi senovės dievų paslaptys, merginos, kuri trūks plyš stengsis surasti legendinį Himalajų Artefaktą, nors jį saugo šiurpus demonų prakeiksmas...

Iš rusų kalbos vertė NIDA JAKUBAUSKAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
336 tomas. Serija įkurta 1990m.

Copyright © by V.Burcev, A.Černecov, 2002

Cover art copyright © by Boris Vallejo, 1999

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2005

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

Visi šiame romane aprašyti įvykiai yra išgalvoti. Bet koks panašumas į realiai egzistuojančius žmones, vietas arba pastatus yra atsitiktinis.

Autoriai

1. PERMAINŲ VĖJAS

- Jūsų paštas, miledi.

Senasis kamerdineris pagarbiai ištiesė sidabrinį padėklą, ant kurio gulėjo keli laiškai.

- Anksti gulti, anksti kelti... - pasigirdo kažkur iš viršaus.

Daili mėlynakė mergina mankštinosi ant turniketo.

- Daug prisivalgyti, o paskiau prisigerti... toks yra mūsų devizas šiandien ir visados ir... Ačiū, Sedrikai. Palikite čia ir galite eiti.

Sedrikas, aukštas, gerokai gunktelėjęs apie šešiasdešimt penkerių metų vyriškis, priekaištingai pailgavo galva - jaunosios šeimininkės užsiėmimui jis nepritarė: Anglijos ledi ir Vokietijos barono dukra, nesuskaičiuojamų turtų paveldėtoja, po kelias valandas per dieną skiria tokioms tuščioms ir netgi smerktinoms fantazijoms - koks siaubas! Žaistų sau, pavyzdžiui, golfą, arba, tarkime, jodinėtą, o čia dabar kažkokie kabantys lynai, kažkokie nežmoniški treniruokliai! Ne, baronu Heinrichu fon Essenhauzu dėtas jis tikrai uždraustą savo dukrelei net pagalvoti apie tokius netikusius ir aristokratai netinkamus dalykus. Bet ponas baronas toks liberalas... Jis juk, galima sakyti,

nesikiša į savo įpėdinės gyvenimą. O merginos motina, ledi MacDugal, kažin ar iš viso bent porą kartų pasikalbėjo su dukra per pastaruosius aštuonerius metus. Ir visai be reikalo. Jaunajai ledi reikia motinos patarimo.

Naktimis nemigos iškamuo tam senajam kamerdineriui vis dažniau vaidendavosi tolimas gūdas dundėjimas - aštuoniolika MacDugalų šeimos kartų vartėsi akmeninėse kriptose. Bet savo minčių Sedrikas niekada ir niekam neišdavė - jis buvo per daug gerai išauklėtas, tikras anglų aristokrato kamerdineris, kurio protėviai ne vieną šimtmetį tarnavo lordams MacDugalams.

- Ar miledi pageidautų pusryčių?

- Taip, žinoma, - atsakė balsas nuo treniruoklio.

- Tai aš liepsiu padengti stalą. Jūsų kabinete, kaip visada.

- Ką aš be jūsų daryčiau, Sedrikai, - mergina mikliai nušoko nuo skersinio ir pasitaisė ausinius ant pečių išsidraikiusius plaukus. - Laiškus nuneškite ten pat, jeigu nesunku.

- Klausau, miledi.

Kamerdineris nuėjo sau ir žiūrėdama į jo tolstančią nugarą Elizabet kelintą jau kartą paste-

bėjo, kad Sedrikas kaskart vis labiau velka kojas, o žilų plaukų vainikėlis aplink jo plačią plikę retėjo sulig kiekviena prabėgančia savaite.

“Senasis gerasis Sedrikas, reiktų padidinti jo algą”, - užjaučiamai pagalvojo mergina eidama į dušą. Pakeliui ji dar prisiminė, kad šita mintis ateina jai į galvą jau nebe pirmą sykį, bet kaskart vis kažkaip nejučia išgaruoja. Nieko nepadarysi, darbai, reikalai, rūpesčiai...

Betsė labai norėjo tapti archeologe - tikra, profesionalė. Labai norėjo...

...Vienturtė Vestfalijos barono Heinricho fon Essenhauzo ir anglų ledi Emilės MacDugal dukra išvydo šį pasaulį tūkstantis devyni šimtai šešiasdešimt devintųjų metų rugsėjo septintąją - pačiame “seksualinės revoliucijos” ir hipių maišto įkarštyje. Gal todėl jaunoji aristokratė užaugo tokia laisvai ir nepriklausoma.

Būtent motina išsireikalavo, kad mergaitė gautų “tikrą” (tai yra anglišką) vardą. Baronas, beprotiškai įsimylėjęs savo mažąją baltapūkę žmonelę, net nebandė prieštarauti. Tuo labiau kad vokiškai Elizabet galima buvo visai padoriai vadinti Elze. Taip jis ir vadindavo savo įpėdinę, kai žmonos nebūdavo arti.

Koks buvo Elizabet-Elzės gyvenimas? Tėvo pilis Vestfalijoje ant Reino kranto, MacDugalų dvaras Škotijos Perto grafystėje, išmuštruoti tarnai, priėmimai, aukštuomenė. Tokioje aplinkoje auganti mergina nelabai turi iš ko rinktis: geras auklėjimas, puikus išsilavinimas ir turtingas vyras - bene vienintelis jos laukiantis pramintas gyvenimo takelis.

Tuo takeliu viskas gana ilgai ir riedėjo...

Nors, tiesą sakant, internacionalinės Essenhauzų ir MacDugalų šeimynėlės gyvenimą kažin ar galima buvo pavadinti "pramintu takeliu". Visų pirma verta pažymėti, jog šeima nuolat plėšėsi tarp Vokietijos ir Anglijos. Ledi Emilė siaubingai nemėgo niūrios Essenhauzų pilies. Pilis ją slėgė, "siurbė jos gyvybines jėgas". Todėl šeimos taryboje buvo nuspręsta žiemoti Vokietijoje, o šiltąjį metų laiką praleisti britų salose...

Nuo tos dienos iki vienuolikųjų gyvenimo metų - privatūs mokytojai. Aukštuomenėje būtinos užsienio kalbų pamokos. (Anglų ir vokiečių kalbos Betsei buvo, žinoma, gimtosios.) Prancūzų kalbos mergaitę mokė tetulė iš motinos pusės, dėsčiusi viename iš Sorbonos licėjų. Ši tikrų tikriausia senmergė tapo nuolatinių išlepintos dukterėčios erzinimų objektu: pa-

slaptingu būdu ant mokytojos kėdės nuolat išsiliedavo universalūs klijai, o kai tetulė sumanydavo išsitraukti iš rankinuko prikėpintą nosinę, iš jo būtinai išropodavo porulė riebių ir orių Madagaskaro tarakonų. Vargšė moteris viską kentė kaip tikra šventoji. Bet pedagoginis talentas galų gale paėmė viršų. Elizabet puikiai išmoko prancūzų ir ispanų kalbas, kiek prasčiau jai sekėsi italų. Tėvo paskatinta ji susidomėjo Rytais, pradėjo skaityti vingrų arabų raštą ir Egipto hieroglifus. Po to ji penkerius metus praleido Diuseldorfe, uždarame mergaičių pensione, ir įsigijo ten daugybę pažinčių, kurios galėjo labai praversti aristokratei ir kurias ji laikė visiškai nereikalingomis.

Viskas pasikeitė, kai jaunoji baronaitė fon Essenhauz per motinos kaprizą pateko į Edinburgo universitetą ir atrado kalnus. Alpinizmas atvėrė Elizabet naują pasaulį, kupiną aštrių pojūčių ir nuotykių. Bet tai buvo tik pradžia. Škotijoje - argi kalnai? Tik kalnų vardas. Kai jau buvo išklausiusi kelis kursus Bonos universitete, prancūzų kalbos kadaise ją mokiusi tetulė primygtinai pareikalavo, kad mergina pakeistų studijų vietą, nes tik tokia permaina suteiks galimybę kuo plačiau ir geriau pažinti pasaulį. Elizabet perėjo studijuoti į Sorboną ir

prieš pat universiteto baigimą rimtai ėmėsi alpinizmo. Tuo labiau kad Alpės visada buvo po ranka. Susižavėjimas kalnais ir pastūmėjo Elizabet į didžiausias jos gyvenimo permainas.

...Kartą drauge su bendrakursių grupe ji praleido savaitgalį Šveicarijoje bandydama įveikti sudėtingesnį maršrutą kalnuotesnėje vietovėje. Bet į bazę grįžtančius studentus užklupo sniego griūtis... tą baisią dieną iš visos grupės Elizabet vienintelė liko gyva. Tik po savaitės ji sugebėjo pasiekti mažytį kalnų kaimelį...

Baisi patirtis nepraėjo be pėdsakų. Truputį atsigavusi mergina suvokė, jog visiškai nenori grįžti į ankstesnį gyvenimą, į tvankią aukštuomenės ratelio atmosferą. Vien tokia mintis kėlė jai siaubą. Gal ir keista, bet kelionė lediniais kalnų šlaitais leido jai pajusti Tikrojo Gyvenimo skonį. Betsė pajuto pavojų teikiamą malonumą, ji pamėgo keliauti viena, be palydovų. Tai buvo Laisvė - tokia būseną, kai priklausiai tik nuo savęs paties, ir nuo nieko daugiau.

Maždaug tokiais žodžiais ji pabandė pasiaiškinti šeimos tarybai, sumaniusiai atvesti į protą Essenhauzų ir MacDugalų įpėdinę, kurios charakterio permainos jau spėjo sukelti šeimai tikrą šoką. Ypač sunerimo tetulės iš vokiško-

sios pusės, jau spėjusios nusižiūrėti labai naudingą partiją - patį Pfalco prinčą [pėdinį Vilhelmą. Tik tėvas suprato ar bent jau stengėsi suprasti savo dukrą, nes ir pats turėjo šokią tokią avantiūrizmo gyslelę, dievino keliones, be to, aistringai žavėjosi archeologija. Kaip tik jis nukreipė kunkuliuojančią jaunosios baronaitės energiją į archeologijos studijas ir netgi neprieštaravo, kai šešiolikmetė mergina iškeiliavo į pirmąją savo gyvenime ekspediciją tyrinėti Egipto senienų.

Neprieštaravo jis ir tada, kai pilnametystės sulaukusi Betsė priėmė Britanijos pilietybę, motinos pavardę ir išsikraustė gyventi į MacDugalų dvarą Perte. Nieko nepadarysi, suaugę vaikai trokšta savarankiškumo. Bet tarp dviejų MacDugalų ir Essenhauzų šeimos kartų atsirado šokia tokia įtampa. Ypatingą valios tvirtumą pademonstravo baronienė Emilė. Ji negalėjo atleisti dukrai savo neišsipildžiusių vilčių. Bendravimas susiaurėjo iki paties būtiniausio minimumo: oficialiai mandagių atvirukų per Kalėdas ir gimtadienius, siuntinukų su dovanėlėmis...

Po pusvalandžio Elizabet įžengė į kabinetą. Rausvas vonios chalatas tik pabrėžė dailią,

gerai treniruotą figūrėlę, kurios taip pavydėdavo buvusios kursioinės. Drėgni plaukai laisvai krito ant pečių. Elizabet šyptelėjo savo atspindžiui dideliame Venecijos krištolo veidrodyje, po to įsegė miklą sprigtą į nosį marmuriam Volterui, kandžiai stebėjusiam ją nuo židinio lentynos, ir atsisėdo prie pusryčių staliuko.

Pusryčiams vėl patiekė avižinės košės. Deja. Betsei ji nuo vaikystės kėlė siaubą, bet MacDugalų šeimos tradicijos buvo stipresnė už jos vaikiškas ašaras. Visi bandymai permaldauti senąjį Sedriką atsimušdavo į šaltą pasibaisėjimo sieną. Kamerdineris buvo šventai įsitikinęs, kad Armagedonas prasidės tą pačią akimirką, kai išmušus lemtingai pusryčių valandai jis nepaduos savo šeimininkei avižinės košės. Kamerdineris jau ir taip beveik išdavė patį save, kai leidosi įkalbamas nešti Betsei rytais ne tradicinę arbatą, o eretišką kavą...

“Ak, jau tas Sedrikas ir tos jo tradicijos!” Vangiai paterliojusi šaukštu neišvengiamą avižinę košę, mergina ilgesingai pagalvojo apie didelį šaltos jautienos gabalą ar bent jau riekę šviežios duonos su Rokforo sūriu... Bet, bet... deja!

Įsipylusi puodelį juodos kavos mergina ištie-

sė ranką prie vokų.

Tarp dešimties sąskaitų tebuvo du laiškai. Betsė pradėjo nuo didesnio ir storesnio. Atplėšusi voką ji ištraukė atviruką, ant kurio buvo užrašytas kvietimas pietums:

Miledi!

Prašau suteikti man garbę ir papietauti su manimi šeštadienį restorane "Syčuan" arba bet kuriame kitame Jūsų pasirinktame restorane. Jeigu mano prašymas sukeltų Jums kokių nors keblumų, prašau pranešti man apie tai telefonu arba elektroniniu paštu. Iš anksto dėkoju.

Aivenas Džunkovskis.

Po laiškelių tekstu buvo nurodytas telefono numeris ir elektroninio pašto adresas.

Betsė susimąščiusi pasikasė nosies galiuką ir įjungė kompiuterį. Susirado internetinę informacijos tarnybą, o kai po kelių sekundžių protinga mašina pateikė jai rezultatą, nosytę jai teko pasikasyti antrą kartą:

Ivan Djunkoffsky. Gimė 1948 metų rugsėjo 7 dieną rusų emigrantų šeimoje. Gy-

vena Londone, nuosavame dviejų aukštų name. Yra kelių tarptautinių koncernų akcininkas. Nuosavybė įvertinta 35 milijonais svarų sterlingų. Kapitalo kilmė nežinoma. Sklinda gandai apie ryšius su narkotikų mafija. Kolekcionuoja egzotinių gyvūnų iškamšas.

“Įdomu, ko iš manęs prireikė šitam rusui? - nusistebėjo mergina, išsiuntusi elektroniniu paštu sutikimą papietauti Aiveno pasiūlytame restorane šeštadienį šeštą valandą vakaro. Rusų Betsė buvo įpratusi saugotis, ypač po trumpo vizito į Maskvą, vos nesibaigusio kelionė į vietas, kurias aborigenai kažkodėl vadino “netolimomis”. Bet jeigu tas Džunkovskis tik palikuonis...

Antrasis vokas buvo gerokai mažesnis. Jis kvėpėjo kažkokiais rytietiškais smilkalais ir kažkuo dar keistesniu. Atgalinio adreso nebuvo, pašto antspaudu, beje, irgi. Vingriai išraitytas užrašas ant voko skelbė: “Elizabet MacDugal - mirusiųjų ramybės drumstėjai”.

“Kuo toliau, tuo gražiau! Koks nors maniakas, pamišęs dėl Rytų egzotikos”, - atsiduso mergina. Panašių laiškų ji gaudavo nuolat.

Paskutiniajame, įteiktame vos prieš savaitę, iš Betsės buvo reikalaujama pakišti penkis svarus po artimiausia šiukšlių dėžę, o jeigu ne, tai buvo grasinama demaskuoti ją laikraščiuose. O čia kas?

Tekstas buvo surašytas tiesiai ant vidinės voko pusės:

Om mani! Kad ir ką žmogus darytų, Šviesos Akis visada viršum jo. Visi žmonių keliai atviri Jo akims. Tobula ramybė, neveiknumas džingina Jo širdį. Nepriiminėk neapgalvotų sprendimų - ir Šviesiųjų Dievų Malonė liks su tavimi per amžius.

Parašo, savaime suprantama, nebuvo.

- Kažkokia nesąmonė. Ką tai turėtų reikšti? - gūžtelėjo pečiais Betsė.

- Kas konkrečiai, miledi?

Mergina iš netikėtumo krūptelėjo.

- Čia jūs, Sedrikai? Kas atsitiko?

- Nieko, miledi. Man pasigirdo, kad jūs skambinote.

Betsė apgailestaudama pagalvojo, kad ištikimojo kamerdinerio klausa irgi nekokia.

- Ne...PASTABOS

- 1) Kriptozoologija - mėgėjiškas mokslas apie paslaptinius gyvūnus, kurių egzistavimas mokliškai neįrodytas, bet ir nepaneigtas - sniego žmogų, Lochne-so pabaisą ir pan.
- 2) Dhotis - vyrų drabužis Pietų ir Pietryčių Azijoje: stačiakampė audinio at-raiža (nuo 2 iki 5 metrų ilgio), kuria drapiruojamos kojos ir klubai perleidžiant vieną laisvą kraštą tarp kojų.
- 3) "Om nama Šiva" arba "Om nama Šivaja" - "Garbinu Šivą".
- 4) Hetitai - senovės tauta, gyvenusi centrinėje Mažosios Azijos dalyje ir sukūrusi Hetitų karalystę, kuri palaikė glaudžius santykius su Senovės Egiptu.
- 5) Iblis - musulmonų mituose šėtonas, puolusių angelų vadas, išstremtas iš dangaus už sukilimą prieš Alachą; judėjų ir krikščionių Liuciferio atitikmuo.
- 6) Kiziakas - džiovintas žolėdžių gyvulių mėšlas, naudojamas kurui tose vietovėse, kur trūksta medienos.
- 7) Senovinėje silabinėje indų eilėdaroje - 16 skiemenų dvieilis; šlokais parašyti abu klasikiniai Indijos epai "Ramajana" ir "Mahabharata".

- 8) Čia išvardinti realūs šiuolaikiniai mokslininkai, išanalizavę senovinius "vimanų" aprašymus. Vieni iš jų laikosi nuomonės, kad vimanos yra ateivių kosminiai laivai, kiti - jog tai Atlantidos arba kitų senovės civilizacijų skraidančios mašinos.
- 9) Vachana - jojamasis induizmo dievybės gyvulys, kiekvienas dievas ir deivė turi savo vachaną: Ganešos vachana - žiurkė, mirusiųjų valdovo Jamos - juodas buivolai ir t.t.
- 10) Čia ir toliau profesorius gieda „*Rule Britannia*“ (Valdyk, Britanija).